

De veiligheidsregio en het veranderende omgevingsrecht

concept

Datum: 22 mei 2018

Van: Nancy Oberijé, Nils Rosmuller

Aan: projectgroep Omgevingswet veiligheidsregio's

Status: Levend document

Contact: Omgevingsrecht@ifv.nl

De notitie is bedoeld als een levend document dat werkenderwijs kan worden aangepast. Uw aanvullingen en opmerkingen kunt u mailen naar: omgevingsrecht@ifv.nl. De nu voorliggende versie wordt aan de hand van ontwikkelingen en binnengekomen aanvullingen en opmerkingen geactualiseerd in oktober 2018. Ook die versie zal dan weer openbaar worden gemaakt, en open staan voor opmerkingen en aanvullingen.

Inhoud

Doel en kern van deze notitie	4
1. Van start	5
2. De Omgevingswet	7
2.1 Kerninstrumenten	7
2.2 Omgevingswet en veiligheid	8
2.3 Omgevingswet en geneeskundige hulpverlening	12
3. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en Wet VTH	13
4. De opgave	15
4.1 Heldere kaders (inhoudelijk en proces)	16
4.2 Deskundige en vaardige medewerkers	17
4.3 Adequate informatievoorziening	18
4.4 Professionele organisatie	19
5. De koers	20
6. De doorstart	23
6.1 Acties extern	23
6.2 Acties intern	25
7. Tot slot	26
Bijlage 1 Wijzigingen in de adviestaak van de veiligheidsregio	30
Bijlage 2 Competenties	32

Doel en kern van deze notitie

Het doel van deze notitie is de grote lijn te schetsen van aankomende veranderingen en de betekenis ervan voor veiligheidsregio's als gevolg van het veranderende omgevingsrecht. Veiligheidsregio's kunnen op basis van deze grote lijn hun ambitieniveau bepalen en zelf hun eigen visie formuleren. De eigen visie kan vervolgens gebruikt worden voor communicatie intern (binnen de veiligheidsregio) en extern (naar samenwerkingspartners).

De kern van deze notitie bestaat uit de duiding van de opgave waarvoor de veiligheidsregio wordt gesteld als gevolg van de aanstaande Omgevingswet, de toekomstige Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH). De notitie reikt de veiligheidsregio een aantal rollen aan om hierin te koersen. Op meer operationeel niveau geeft de notitie een overzicht van de relevante instrumenten voor veiligheidsregio's en worden concrete acties (intern en extern) voorgesteld.

De notitie is bedoeld als een levend document dat werkenderwijs kan worden aangepast. Uw aanvullingen en opmerkingen kunt u mailen naar: omgevingsrecht@ifv.nl. De nu voorliggende versie wordt aan de hand van ontwikkelingen en binnengekomen aanvullingen en opmerkingen geactualiseerd in oktober 2018. Ook die versie zal dan weer openbaar worden gemaakt, en open staan voor opmerkingen en aanvullingen.

1. Van start

De komst van de Omgevingswet en de bijbehorende besluiten heeft belangrijke gevolgen voor de veiligheidsregio's. Ook andere wet- en regelgeving zoals de toekomstige Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) en de Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) beïnvloedt de huidige uitvoeringspraktijk van de veiligheidsregio. Een andere manier van werken en een andere manier van denken is als gevolg van het veranderende omgevingsrecht nodig. De sleutelwoorden hierbij zijn 'participatie, integraliteit, lokaal maatwerk (meer bestuurlijke afwegingsruimte) en vertrouwen'. Die andere manier van werken is een uitdaging voor alle overheden die te maken krijgen met het nieuwe omgevingsrecht en dus ook voor de veiligheidsregio's.

Veiligheidsregio's onderkennen de uitdaging die onder andere de Omgevingswet biedt en zien tegelijkertijd ook de kansen die de nieuwe wet- en regelgeving hen biedt¹. Het biedt de veiligheidsregio's de mogelijkheid om samen met andere partners lokaal en regionaal invulling te geven aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In die zin sluit het nieuwe omgevingsrecht goed aan bij de visie op risicogerichtheid 'Samen zorgen voor echte co-productie', die in juni 2015 door de verschillende managementraden² gezamenlijk is vastgesteld.

De uitdaging die het nieuwe omgevingsrecht biedt, past ook in de ambitie die door Brandweer Nederland is geformuleerd in haar terugblik en toekomstperspectief 'Brandweer over Morgen, Bevlogen in beweging' (Brandweer Nederland, 2016) en de 'Uitvoeringsagenda van de brandweer 2018-2019': *"Als betrouwbare partner in (brand)veiligheid werken we vraag- en risicogericht op basis van een sterke informatiepositie aan minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Dit doen we samen, gericht op innovatieve ideeën en vanuit onze specifieke deskundigheid."*

In de uitwerking 'De puzzel gelegd 2017-2018' (januari 2017)³ is de Omgevingswet door de Raad van Directeuren Publieke Gezondheidszorg (Raad van DPG-en) als strategisch onderwerp voor 2017 en 2018 gekwalificeerd. In deze notitie is het positioneren van de GHOR in het netwerk en het omgevingsgericht werken als een van de opgaven voor de GHOR voor de komende periode benoemd. In de notitie 'De GHOR neemt de ruimte; visie op zorgcontinuïteit, zelfredzaamheid en fysieke veiligheid in het kader van ruimtelijke ordening' (versie maart 2018, besproken in Bureauhoofden GHOR overleg 3 april 2018) is de rol en ambitie van de GHOR met betrekking tot de Omgevingswet aan de hand van de hiervoor genoemde thema's neergelegd.

Zoals blijkt uit bovenstaande zijn veiligheidsregio's op dit moment al op de één of andere manier bezig met de voorbereiding van hun organisatie op de komst van de Omgevingswet en andere wijzigingen in het omgevingsrecht.

---

¹ Omgevingswetgeving; verkenning van de stand van zaken en behoeftes in de veiligheidsregio's, IFV 2017

² De notitie is gezamenlijk vastgesteld door de Raad van Brandweercommandanten, Raad Directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Directeuren Publieke Gezondheidszorg en de Managementraad Bevolkingszorg.

³ In haar koersdocument Uitwerking 'De Puzzel Gelegd' heeft de vereniging GGD GHOR Nederland op hoofdlijnen de uitgangspunten voor het beleid en de werkwijze van de vereniging voor de komende jaren vastgesteld.

Op basis van de richting die door de veiligheidsregio's en haar landelijke koepels (Brandweer Nederland en GGD GHOR Nederland) is ingezet is het volgende mission statement geformuleerd:

Mission statement

De veiligheidsregio is dé partner die een gezonde⁴ en veilige fysieke leefomgeving mogelijk maakt.

De veiligheidsregio werkt, vanuit haar wettelijke grondslag, samen met haar partners aan een gezonde⁴ en veilige fysieke leefomgeving. Daartoe beschikt de veiligheidsregio over objectieve en geverifieerde informatie, kennis en expertise over de gehele veiligheids- en gezondheidsketen van preventie tot het daadwerkelijk optreden bij incidenten. Medewerkers van de veiligheidsregio kenmerken zich door hun pro-actieve, meedenkende en op samenwerking gerichte houding. Zij zijn in staat om het bevoegd gezag bij te staan bij het op onderbouwde wijze invulling geven aan de beleidsvrijheid binnen de Omgevingswet.

Hierna is in paragraaf 2 en 3 voor het goede begrip kort beschreven wat de wijzigingen in het omgevingsrecht inhouden. Op basis daarvan is in paragraaf 4 aangegeven wat dit betekent voor de opgave waarvoor de veiligheidsregio's zich gesteld zien. In paragraaf 5 zijn bouwstenen aangereikt voor de koers die de veiligheidsregio kan gaan varen. Vervolgens is in paragraaf 6 aangegeven welke acties de veiligheidsregio kan nemen om invulling te gaan geven aan deze koers.

---

⁴ Of de ambitie van de veiligheidsregio ook het thema gezondheid betreft is afhankelijk van de organisatie van de veiligheidsregio. Als de GGD onderdeel is van de veiligheidsregio is dit een vanzelfsprekende ambitie. Indien alleen de GHOR onderdeel is van de veiligheidsregio kan zij deze ambitie niet waarmaken. De veiligheidsregio bestaat ten minste uit de brandweer, GHOR en de Meldkamer. Bij sommige veiligheidsregio's is de GGD ook onderdeel van de veiligheidsregio (zoals bijvoorbeeld de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)).

2. De Omgevingswet

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en de regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. De wet kent twee maatschappelijke doelen.

Maatschappelijke doelen Omgevingswet

- 1. Het bereiken en in stand houden van een **veilige en gezonde fysieke leefomgeving** en een goede omgevingskwaliteit*
- 2. Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen*

Het gaat in de Omgevingswet dus om het vinden van een balans tussen het **benutten** en het **beschermen** van de fysieke leefomgeving. **Veiligheid en gezondheid** zijn daarbij met name benoemd als zaken die in de fysieke leefomgeving bereikt moeten worden en in stand gehouden moeten worden.

Om deze maatschappelijke doelen te halen heeft de wetgever vier verbeterdoelen geformuleerd:

- de fysieke leefomgeving samenhangend benaderen (integraliteit);
- de bestuurlijke afwegingsruimte voor de fysieke leefomgeving vergroten (lokaal maatwerk, vertrouwen);
- de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht vergroten (minder en overzichtelijke regels, iedereen beschikt over dezelfde informatie);
- de besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving versnellen en verbeteren (ruimte voor initiatieven).

2.1 Kerninstrumenten

De Omgevingswet bevat een aantal instrumenten waarmee het Rijk, de provincie, de gemeente en het waterschap de doelen van de wet in de praktijk kunnen brengen. Deze instrumenten heten 'kerninstrumenten'. Er zijn zes verschillende kerninstrumenten om de Omgevingswet uit te voeren, namelijk:

1. [De omgevingsvisie](#). Dit is een samenhangend strategisch plan over de fysieke leefomgeving.
2. [Het programma](#). Dit is een pakket van beleidsvoornemens en maatregelen om omgevingswaarden of doelen in de fysieke leefomgeving te bereiken en te behouden.
3. Decentrale regelgeving. Elk bestuursorgaan heeft zijn eigen instrument waarmee het regels voor de fysieke leefomgeving kan vaststellen. Hieronder vallen:
  - [de omgevingsverordening](#) van de provincie
  - [het omgevingsplan](#) van de gemeente
  - [de waterschapsverordening](#) van het waterschap

4. [Algemene rijksregels](#) voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. De algemene rijksregels staan in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's):
  - o [Omgevingsbesluit](#) (bevat algemene en procedurele regels)
  - o [Besluit kwaliteit leefomgeving](#) (Bkl, bevat kwaliteitseisen voor de leefomgeving, is gericht op bestuursorganen)
  - o [Besluit activiteiten leefomgeving](#) (Bal, bevat regels over alle activiteiten in de leefomgeving behalve wonen, voorheen met name in de besluiten op grond van de Wet milieubeheer opgenomen)
  - o [Besluit bouwwerken leefomgeving](#) (Bbl, bevat regels die voorheen met name in het Bouwbesluit waren opgenomen).
5. [De omgevingsvergunning](#). Een omgevingsvergunning is een toestemming van het bevoegd gezag om één of meer activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren.
6. [Het projectbesluit](#). Dit is een algemene regeling voor besluitvorming over projecten. Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

2.2 Omgevingswet en veiligheid

Met de komst van de Omgevingswet verandert er het een en ander, met name voor wat betreft de adviestaak van de veiligheidsregio. In bijlage 1 is beschreven wat deze veranderingen zijn ten opzichte van de huidige situatie. Hieronder is alleen beschreven wat er geregeld is over veiligheid in de nieuwe situatie na het in werking treden van de Omgevingswet. In tabel 1 is een samenvatting opgenomen van deze regelgeving op het gebied van veiligheid.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Het Besluit activiteiten leefomgeving bevat (samen met het Besluit bouwwerken leefomgeving) de algemene regels waaraan burgers en bedrijven zich moeten houden als ze bepaalde activiteiten uitvoeren in de fysieke leefomgeving. Dit besluit bevat regels om het milieu, waterstaatwerken, wegen en spoorwegen, zwemmers en cultureel erfgoed te beschermen. Per activiteit is aangegeven welke regels gelden. In het besluit zijn voor verschillende activiteiten regels over veiligheid opgenomen (vergelijkbaar met de huidige voorschriften in verschillende AMvB's op grond van de Wet milieubeheer).

Ook bepaalt het besluit, voor welke (milieubelastende) activiteiten een omgevingsvergunning nodig is. Als dat het geval is, dan moet het bevoegd gezag de *beoordelingsregels* hanteren die zijn opgenomen in het Bkl (zie verderop in deze paragraaf).

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Het Besluit bouwwerken leefomgeving bevat regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid bij het (ver)bouwen van een bouwwerk, de staat van het bouwwerk, het gebruik van het bouwwerk en het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden (vergelijkbaar met de huidige regels uit het Bouwbesluit 2012).

De regels in het Bbl zijn geclusterd rondom een bepaalde activiteit die te maken heeft met het bouwwerk, in hoofdstukken voor: bestaande bouw, nieuwbouw, verbouw, gebruik en bouw- en sloopwerkzaamheden. Binnen deze hoofdstukken zijn de onderwerpen veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid, voor zover van toepassing, terug te vinden.

Ook bepaalt het besluit, voor welke (bouw) activiteiten een omgevingsvergunning nodig is. Als dat het geval is, dan moet het bevoegd gezag de *beoordelingsregels* hanteren die zijn opgenomen in het Bkl (zie verderop in deze paragraaf).

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat de inhoudelijke kaders voor overheidsorganen, waarbinnen zij hun taken en bevoegdheden op het terrein van de fysieke leefomgeving uitoefenen. Zo zijn in afdeling 8.3 en 8.5 van het Bkl *beoordelingsregels* opgenomen, die toegepast moeten worden bij het beoordelen van een aanvraag om een *omgevingsvergunning* voor een bouwactiviteit respectievelijk een milieubelastende activiteit. Afdeling 8.3 (bouwactiviteit) is op dit moment nog niet ingevuld. In afdeling 8.5 (milieubelastende activiteit) zijn onder andere beoordelingsregels opgenomen over externe veiligheid (met name artikel 8.12).

In paragraaf 5.1.2. van het Bkl zijn daarnaast *instructieregels* opgenomen voor het waarborgen van de veiligheid. Gemeenten en provincies moeten deze instructieregels in acht nemen bij het opstellen van een *omgevingsplan of projectbesluit*. In artikel 5.2 van de betreffende paragraaf wordt verwezen naar de adviserende taak van de veiligheidsregio in het kader van de Wet veiligheidsregio's op grond van artikel 10 lid b Wvr (zie verder de tekst bij de Wet veiligheidsregio's).

Artikel 5.2 Besluit kwaliteit leefomgeving, eerste lid:

In een omgevingsplan wordt voor risico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening gehouden met het belang van:

- a. Het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan,*
- b. De mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen, en*
- c. De geneeskundige hulpverlening aan personen daarbij.*

Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit regelt welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen. Ook regelt het welke bestuursorganen, adviesorganen en adviseurs betrokken moeten worden bij de besluitvorming, de invulling van procedures en stelt het regels aan een aantal op zichzelf staande onderwerpen zoals de milieueffectrapportage.

In het Omgevingsbesluit is in artikel 3.25 een (*wettelijke*) *adviestaak*⁵ voor de *veiligheidsregio's* opgenomen voor aanvragen voor *omgevingsvergunningen* voor *milieubelastende activiteiten*. Dit betekent dat het betreffende bevoegd gezag de veiligheidsregio *verplicht* om advies **moet** vragen bij aanvragen om omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten.

Artikel 3.25 Omgevingsbesluit:

Het bestuur van de veiligheidsregio op het grondgebied waarvan een milieubelastende activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in bijlage III, onder 1.

Dit advies beperkt zich niet tot het groepsrisico (zoals nu is opgenomen in artikel 12 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen ten aanzien van omgevingsvergunningen milieu) maar heeft betrekking op (brand)veiligheid als geheel. De wettelijke adviestaak voor omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten wordt hiermee breder.

Relatie met de Wet veiligheidsregio's (Wvr)

In artikel 10 Wvr is bepaald dat aan het bestuur van de *veiligheidsregio* een aantal taken en bevoegdheden wordt overdragen. Eén van deze taken is 'het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald' (artikel 10 onderdeel b Wvr). Dit betreft zowel de *wettelijk adviestaak* (bij of krachtens de wet aangewezen gevallen) als de *niet-wettelijke adviestaak* (gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald). Een beschrijving van deze niet-wettelijke adviesfunctie dient conform artikel 14, tweede lid, onderdeel e Wvr in het beleidsplan te worden opgenomen. Op basis van het risicoprofiel van de regio kan de veiligheidsregio gemeenten, provincies en andere bestuursorganen **gevraagd en ongevraagd** voorzien van adviezen op het brede terrein van de fysieke veiligheid. Uit het oogpunt van behoorlijk bestuur kunnen deze overheden een dergelijk advies niet zonder motivering terzijde leggen.

In het huidige Besluit externe veiligheid inrichtingen (artikel 13), Besluit externe veiligheid buisleidingen (artikel 12) en het Besluit externe veiligheid transportroutes (artikel 9) is ten aanzien van ruimtelijke plannen een wettelijke adviestaak voor het bestuur van de veiligheidsregio opgenomen. Deze adviestaak is in de Omgevingswet gewijzigd in een niet-wettelijke adviestaak. Om deze niet-wettelijke adviestaak van de veiligheidsregio bij de totstandkoming van omgevingsplannen te borgen is in het concept wetsvoorstel Invoeringswet Omgevingswet van 30 juni 2017 artikel 10.6 opgenomen. Hierin staat dat artikel 14, tweede lid onderdeel e. van de Wet veiligheidsregio's zodanig wordt gewijzigd dat in het regionaal beleidsplan ook 'de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen' moet worden beschreven.

---

⁵ In de huidige wetgeving is een dergelijke wettelijke adviestaak opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen en het Vuurwerkbesluit.

Bovendien is in dat artikel opgenomen dat in het regionaal beleidsplan moet worden beschreven hoe de gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen haar 'adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen'.

Daarnaast behoudt de *brandweer* (zowel voor omgevingsvergunningen als voor omgevingsplannen) haar *adviestaak* op grond van 25 lid 1 sub e Wvr 'De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit: 'het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.' In tabel 1. zijn de verschillende adviestaken nog eens kort weergegeven.

Tabel 1. Adviestaken VR en wettelijke grondslagen

Adviestaak	Uitvoerder	Wettelijke grondslag	Type advies	Consequentie
Adviseren op een aanvraag om een omgevingsvergunning (als aanvraag betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in bijlage III, onder 1) (het adviseren in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen zoals bedoeld in artikel 10 onderdeel b Wvr)	Veiligheids-regio	Omgevings- besluit artikel 3.25 juncto artikel 10 onderdeel b Wvr	Wettelijke adviestaak	Bevoegd gezag omgevingsvergunning moet VR om advies vragen
Adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald	Veiligheids-regio	Wvr artikel 10 onderdeel b juncto 14 lid 2 sub e	Niet wettelijke adviestaak	Veiligheidsregio kan bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd adviseren
Adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen	Brandweer (veiligheidsregio)	Wvr artikel 25 lid 1 sub e	Niet wettelijke adviestaak	Brandweer (veiligheidsregio) kan andere overheden gevraagd en ongevraagd adviseren

Beleidsplan artikel 14 Wvr

In beleidsplan formuleert het bestuur van de veiligheidsregio het beleid voor de uitvoering van de opgedragen taken. Basis voor het beleidsplan vormt het risicoprofiel dat een omvattend beeld van de aard, omvang en effecten van risico's geeft. Het beleidsplan wordt ten minste eens per vier jaar op- en vastgesteld.

Nieuw is dat in het beleidsplan ook de adviesfunctie van de veiligheidsregio bij omgevingsplannen beschreven dient te worden. Dit betekent dat een vertaalslag nodig is van de vierjaarlijkse cyclus van het regionale beleidsplan naar omgevingsvisies, -plannen en verordeningen die een heel eigen dynamiek kennen en op dit moment door gemeenten, provincies, rijk en waterschappen al opgesteld worden. Als gevolg hiervan zullen medewerkers van veiligheidsregio's al op dit moment aan tafel moeten zitten om mee te denken over de juridische borging van veiligheid in deze verschillende planvormen via bijvoorbeeld planregels, beleidsregels of omgevingswaarden. Zie ook paragraaf 3.1 'Heldere kaders'.

Integraal veiligheidsplan

Een andere (inhoudelijke) relatie met gemeenten wordt gevormd via het Integraal Veiligheidsplan van de gemeente. De gemeente heeft de regie op het gebied van lokale veiligheid. Bijna alle gemeenten hebben een integraal veiligheidsplan (IVP) of een integraal veiligheidsbeleid (IVB) waarin de doelen op het gebied van veiligheid staan. Fysieke veiligheid is naast sociale veiligheid een van de onderwerpen in het integraal veiligheidsplan (Kernbeleid Veiligheid 2017, VNG). Het IVP/IVB is dé kadernota voor veiligheidsbeleid waarmee de gemeente sturing geeft aan de lokale veiligheid. Verbinding tussen het IVP/IVB en het regionaal beleidsplan is daarmee essentieel.⁶ Dit betekent dat er zowel bij de totstandkoming van het IVP/IVB als bij de totstandkoming van het regionaal beleidsplan sprake zal moeten zijn van onderlinge afstemming.

2.3 Omgevingswet en geneeskundige hulpverlening

Zoals ook al in paragraaf 2.2 is aangegeven, wordt via de invoeringsregeling van de Omgevingswet artikel 14 tweede lid van de Wet op veiligheidsregio's aangepast; het beleidsplan van de veiligheidsregio dient voortaan afspraken te bevatten over de wijze waarop de gemeenten en veiligheidsregio gezamenlijk invulling geven aan de instructieregel uit artikel 5.2 Bkl bij het opstellen van omgevingsplannen. Artikel 5.2 eerste lid onder c gaat daarbij specifiek in op de geneeskundige hulpverlening aan personen bij branden, rampen en crisis. Aangezien het omgevingsplan de tactische afgeleide is van de strategische omgevingsvisie, wordt hiermee indirect gezegd dat de veiligheidsregio en de GHOR een rol horen te spelen bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het omgevingsplan dient immers in lijn te zijn met het beleid zoals vastgelegd in de visie.

Ook ligt er een legitimatie in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Volgens de Wpg heeft het college van burgemeester en wethouders de taak de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te bevorderen. Daarnaast draagt het college van burgemeester en wethouders zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen. Dit heeft dus ook betrekking op inrichtingsvraagstukken (Wpg art. 2).

---

⁶ Bovendien levert deze verbinding ook andere ingangen op binnen de gemeente op beleidsniveau en bij verschillende partners van gemeenten, zoals woningbouwverenigingen etc.

3. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en Wet VTH

In het nieuwe stelsel van kwaliteitsborging bouw (de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) wordt de bestaande preventieve bouwplantoets van het Bouwbesluit en het toezicht op de uitvoering door gemeenten vervangen door toegelaten instrumenten voor kwaliteitsborging. Deze instrumenten voor kwaliteitsborging worden niet door de overheid ontwikkeld en niet direct voorgeschreven, maar worden door marktpartijen zelf ontwikkeld. De overheid bepaalt of deze instrumenten al dan niet worden toegelaten.

Met het vervallen van de preventieve bouwplantoets als publieke taak beoogt deze wet de nadruk op de kwaliteitsborging meer te leggen op het gereed gemelde bouwwerk. Niet de plannen vooraf, maar het gerealiseerde bouwwerk wordt getoetst op het voldoen aan bouwtechnische voorschriften. De vergunningaanvrager zal vooraf informatie overleggen die van belang is voor de repressieve inzet van de brandweer. Uitgangspunt is hierbij dat de brandweer adviseur is en blijft van de gemeente, zijnde het bevoegd gezag. De status blijft onveranderd, de gemeente bepaalt zelf of ze advies vraagt aan de veiligheidsregio. Er is geen wettelijke adviesplicht vanuit de veiligheidsregio. Daarnaast blijft het stelsel van melding- en vergunningplicht inzake brandveilig gebruik bestaan. Voor ingebruikname wordt de informatie behorende bij de vergunning of melding door de vergunninghouder verstrekt aan de gemeente.

De Wet vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) beoogt een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. De Wet VTH wordt via de Invoeringswet Omgevingswet onder de Omgevingswet gebracht. De wet regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van vergunningverlening, handhaving en toezicht te komen. Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk vastgelegd en worden gemeenten verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben. Mede onderdeel van de stelselherziening is de verbetering van de afstemming en informatie-uitwisseling tussen provincies, gemeenten, waterschappen en het OM en politie, alsook de rijkstoezichthouders. Zo worden zij allen verplicht om hun toezichtinformatie te delen, wederzijds informatie uit te wisselen en periodiek regionaal af te stemmen over handhavingsprioriteiten en programma's.

In het nieuwe stelsel is op verschillende plaatsen een rol voor de brandweer weggelegd:

- A. In het stelsel (landelijk niveau):
  - a. als deelnemer bij de beoordeling van instrumenten voor kwaliteitsborging ten behoeve van de toelating van instrumenten door de toelatingsorganisatie.
  - b. als deelnemer bij de audits van de instrumenten voor kwaliteitsborging in de praktijk door de toelatingsorganisatie.
- B. Tijdens het bouwproces (projectniveau):
  - a. als ontvanger van informatie die nodig is in het kader van het voorkomen, beperken en bestrijden van brand.
  - b. als adviseur van bevoegd gezag bij de afhandeling van melding- of vergunning Brandveilig gebruik
  - c. als adviseur van bouwplannen van risicovolle projecten bij de projecten in gevolgklasse⁷ 2 en 3.
  - d. als deelnemer aan de audits door de toelatingsorganisatie bij risicovolle projecten.

---

⁷ Er zijn drie gevolgklassen. 1 is klein risico, 2 is middelmatig risico en 3 is hoog risico. Er zijn lijsten welke gebouwen onder een bepaald risico vallen. De huidige (ontwerp)WKB gaat alleen over gevolgklasse 1. Daarvan zegt de wet dat deze privaat getoetst gaan worden. Het plan is dat de brandweer wel een *rol krijgt bij de gevolgklassen 2 en 3, maar in welke vorm en mate dat is, is nu nog niet bekend.*

4. De opgave

De opgave zoals die gesteld wordt in de Omgevingswet bestaat uit drie elementen⁸:

1. integraal werken (een beweging die met de komst van de Wabo op het terrein van bouwen, ruimte en milieu al was ingezet)
2. gebiedsgericht werken
3. samenwerken (zowel in de regio met (maatschappelijke) partners als lokaal met inwoners en ondernemers)

Deze opgave geldt voor alle overheden die zich met ontwikkelingen in en het beheer van de fysieke leefomgeving bezig houden. Veiligheidsregio's kunnen met name gemeenten ontzorgen door er voor de gemeente te zijn als aanspreekpunt (contactpersoon) op het gebied van fysieke veiligheid en mogelijk zelfs meer dan dat (integraal adviseur veiligheid én gezondheid). Welke rol de veiligheidsregio kiest is afhankelijk van het eigen ambitieniveau en de ambities van andere partners die in hetzelfde speelveld opereren en daarmee ook van de rol die de veiligheidsregio gegund wordt. Zie ook hieronder in paragraaf 5 'De koers'.

De komst van de Omgevingswet betekent voor de veiligheidsregio daadwerkelijk uitvoering geven aan de koers die reeds jaren geleden landelijk is ingezet met notities zoals 'Samen zorgen voor echte co-productie', 'De puzzel gelegd', 'De brandweer over morgen, Bevlogen in beweging' en 'De GHOR neemt de ruimte', . In deze notities wordt benadrukt dat de veiligheidsregio vroegtijdig aan tafel dient te zitten bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving om gericht op de gevaren/risico's 'die er toe doen' (risicogericht) te kunnen adviseren. Met de Omgevingswet komt daarbij:

- 1) integraliteit: het samenspel en afweging van onderdelen en kwaliteiten van de fysieke leefomgeving (waaronder veiligheid),
- 2) gebiedsgerichtheid: voor veiligheidsregio's het geheel aan veiligheidsrisico's in een gebied (zoals waterveiligheid, externe veiligheid, brandveiligheid, continuïteit van de samenleving) en mogelijk ook gezondheidsrisico's.
- 3) een nog grotere nadruk op samenwerken: vraagt om een adviserende en faciliterende insteek om initiatieven mogelijk te maken. Het credo is te denken in termen van oplossingen in plaats van onmogelijkheden/beperkingen.

De veranderopgave voor de veiligheidsregio is er in gelegen om óók invulling te geven aan die nieuwe rol als participant in het proces om te komen tot een veilige (en gezonde) fysieke leefomgeving (van abstracte ideeën op het gebied van de omgevingsvisie tot concrete inrichtingsvoorstellen en vergunningaanvragen). Er komt meer toezicht en er komen minder vergunningen. Dit vraagt meer en andere kennis van de toezichthouder. Van regelgericht naar risicogericht toezicht en daarmee een anders vorm te geven adviesrol. Die 'adviesrol nieuwe stijl' kan de veiligheidsregio alleen goed invullen als aan een aantal randvoorwaarden is voldaan:

---

⁸ <https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/omgevingswet-invoering/nieuws/omgevingswet-bewust-kiezen-voor-de-meest-passende-aanpak>

- Heldere kaders (inhoudelijk en proces)
- Deskundige en vaardige medewerkers
- Adequate informatievoorziening (de administratieve organisatie op orde hebben)
- Professionele organisatie

Deze randvoorwaarden worden hieronder kort uitgewerkt.

4.1 Heldere kaders (inhoudelijk en proces)

Gezien de relatief lange houdbaarheid (vier jaar) van het regionaal beleidsplan van de veiligheidsregio is het raadzaam om een duidelijk visie op de veilige leefomgeving te ontwikkelen. Hierop kan dan (structureel) worden teruggevallen bij invullen van de adviesrol: of het nu een omgevingsvisie, -plan, -verordening, -vergunning of projectbesluit betreft. Elementen die een onderdeel van deze visie uit kunnen maken zijn bijvoorbeeld de koers die de veiligheidsregio wenst te hanteren op inhoudelijke thema's zoals:

- Crisistypen uit de regionale risicoprofielen
- Risicocommunicatie
- Zelfredzaamheid
- Zorgcontinuïteit
- Evenementen
- Crisis- en incidentbestrijding
- Bluswatervoorziening
- Bereikbaarheid
- Risicogerichtheid

Deze inhoudelijke thema's kunnen door de veiligheidsregio uitgewerkt worden in (algemene) doelen en kernwaarden (richtinggevende principes voor een veilige leefomgeving) voor input in omgevingsvisies. Daarbij is het belangrijk aansluiting te zoeken bij de thema's die voor gemeenten van belang zijn, denk daarbij bijvoorbeeld aan de strategische opgaven uit de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) zoals: een duurzame en concurrerende economie, een klimaatbestendige en klimaatneutrale samenleving, een toekomstbestendige en bereikbare woon- en werkomgeving en een waardevolle leefomgeving. Veiligheid is immers slechts één van de afwegingscriteria binnen deze grotere opgaven.

Op dit moment (voorjaar 2018) wordt er binnen de vakgroep Omgevingsveiligheid van Brandweer Nederland samen met GGD GHOR Nederland gewerkt aan dergelijke doelen en kernwaarden voor een veilige leefomgeving. Door de vakgroep Milieu en Gezondheid van GGD GHOR Nederland zijn ook al kernwaarden voor een gezonde leefomgeving opgesteld. In de notitie 'De GHOR neemt de ruimte' is al een eerste invulling gegeven aan de uitwerking van de thema's zorgcontinuïteit, zelfredzaamheid, risicocommunicatie en externe/fysieke veiligheid. Ook is er op het gebied van externe veiligheid een 'Aanpak bouwsteen omgevingsveiligheid voor de omgevingsvisie' ontwikkeld.

Op basis van deze nu nog sectoraal uitgewerkte bouwstenen en kernwaarden kunnen veiligheidsregio's in dialoog met andere belanghebbenden tot concrete voorstellen voor omgevingsplannen en –verordeningen komen. In deze dialoog zal de integraliteit tussen deze nu nog sectoraal uitgewerkte bouwstenen gevonden moeten worden.

Daarnaast kan de veiligheidsregio in haar beleidsplan aangeven hoe zij haar rol procesmatig wil invullen. Het gaat dan om het geven van richting aan thema's als alliantievermogen, bijdrage aan de participatiemaatschappij, *big data* en informatievoorziening.

En daarvan afgeleid de wijze waarop zij de inhoudelijke inbreng in de verschillende planvormen van de Omgevingswet wil leveren. Net zo belangrijk als de inhoudelijke inbreng is namelijk de manier waarop de veiligheidsregio de inhoud inbrengt. Niet vanaf de zijlijn en achteraf corrigerend, maar betrokken en in gesprek met andere belanghebbenden.

Een dergelijke, wat meer beleidsmatige invulling van de grondgedachte die een veiligheidsregio heeft ten aanzien van veiligheid is een toevoeging aan de huidige, veelal operationele invulling van veiligheidsplanfiguren. Het gebruik van deze veiligheidsplanfiguren (regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan) als basis voor de input in omgevingsvisies, -plannen, en –verordeningen heeft ook als consequentie dat deze plannen actueel moeten zijn. Dit betekent dat het wenselijk is dat er regelmatig, bijvoorbeeld jaarlijks, een informele toets is of de regionale plannen nog steeds de huidige stand van zaken weergeven.

4.2 Deskundige en vaardige medewerkers

Gemeenten kijken voor de inbreng op het gebied van veiligheid (en soms ook gezondheid) in de leefomgeving naar de veiligheidsregio's. Dat betekent dat medewerkers van de veiligheidsregio deskundig dienen te zijn op hun vakgebied en die deskundigheid op een goede manier kunnen inbrengen bij gemeenten (en provincies en waterschappen). De invoering van de Omgevingswet vraagt daarmee om andersoortige en extra competenties van adviseurs van veiligheidsregio's. Ook de komst van de Wkb betekent naar verwachting voor (een deel van) het nu zittende personeel een grote omslag in werkwijze en dus in kwaliteiten. Ondanks dat de wet een verschuiving van publiek toezicht naar privaat toezicht op het bouwen inhoudt, ligt er nog altijd een rol voor de veiligheidsregio's. Maar wel een andere dan onder het huidige stelsel die vraagt om andere competenties. De Wkb betekent dat de VR's zich meer moet gaan richten op bijvoorbeeld adviesvaardigheden omdat de rol van adviseur van het bevoegd gezag bij gevolgklasse 1 verdwijnt en de VR op basis van hun kwaliteit en toegevoegde waarde op het terrein van bijvoorbeeld kennis van brandontwikkeling en repressief optreden een goed adviseur kunnen zijn voor de private toetsers. Ook kan de VR een adviseur zijn in het vaststellen van de toegelaten instrumenten.

De Wet VTH stelt ook eisen ([kwaliteitscriteria 2.1](#)) waar vergunningverlenende en toezichthoudende instanties aan moeten voldoen om de werkzaamheden op een kwalitatief aanvaardbaar niveau uit te voeren. Aan deze kwaliteitscriteria zijn echter geen competenties gekoppeld. De set ondergaat op dit moment een update. Na de update van de set kwaliteitscriteria zal er een tweede actualisatieslag volgen om het werken volgens de Omgevingswet beter te kunnen borgen.

Bij deze tweede aanpassing zal beoordeeld worden of competenties onderdeel moeten gaan worden van de VTH kwaliteitscriteria. Op dit moment is nog niet bekend welke competenties dat zullen zijn.

Een competentie is door het A+O fonds gemeenten gedefinieerd als:⁹ Observeerbare, kundige gedragingen, voortkomend uit het samenspel tussen kennis, vaardigheden en karaktereigenschappen (attitudes en drijfveren), die in een bepaalde situatie en vanuit een bepaalde houding leiden tot succesvol gedrag.

In de competentiebox van het A+O fonds gemeenten staan 31 competenties in 4 dimensies uitgewerkt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de dimensies:

1. Persoonlijk (het zijn)
2. Conceptueel (het denken)
3. Relatieveel (de interactie met anderen)
4. Operationeel (het doen)

Met de professionalisering van de veiligheidsregio's is de afgelopen jaren hard gewerkt aan de operationele (bv kwaliteitsgerichtheid, plannen en organiseren, resultaatgerichtheid) en persoonlijke competenties (bv verantwoordelijkheid, integriteit, zelfreflectie). Ook is er toenemende aandacht voor de conceptuele dimensie van het werk (bv analytisch vermogen, oordeelsvorming) en de relationele dimensie (bv omgevingsbewustzijn, communicatie, klantgerichtheid). Met de komst van het nieuwe omgevingsrecht wordt deze conceptuele en relationele dimensie nog belangrijker in het werk. Voor de veiligheidsregio zijn in ieder geval de onderstaande competenties cruciaal om binnen de eigen organisatie ontwikkeld te hebben/te gaan ontwikkelen (zie voor nadere uitleg over deze competenties bijlage 2):

- Conceptueel:
  - Visie
  - Creativiteit
  - Integraliteit
- Relatieveel:
  - Omgevingsbewustzijn
  - Samenwerken
  - Communicatieve vaardigheden
  - Overtuigingskracht
  - Netwerk- en relatiemanagement (op strategisch, operationeel en tactisch niveau)
  - Politiek- bestuurlijke sensitiviteit (antenne)

4.3 Adequate informatievoorziening

De Omgevingswet moet initiatieven van burgers en bedrijven faciliteren onder andere door eenvoudigere procedures en lagere kosten voor initiatiefnemers en bevoegd gezagen. Om dat goed te ondersteunen wordt er een digitaal stelsel ontwikkeld dat in 2024 helemaal operationeel moet zijn. Het digitaal stelsel is gericht op:

---

⁹ <https://www.aeno.nl/wp-content/uploads/2014/03/Competentiebox-Introductie.pdf>.

- Het uitvoeren van de Omgevingswet en het helpen realiseren van de verbeterdoelen van deze wet.
- Het ontsluiten van besluiten of andere rechtsfiguren die zijn aangewezen als omgevingsdocument, zoals omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en -plannen, projectbesluiten, programma's en omgevingsvergunningen.
- Het leveren van goede en betrouwbare informatie over de fysieke leefomgeving.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt gebruikers bij de uitvoering van processen voor planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving via kwalitatief goede informatie op het gebied van de fysieke leefomgeving. Gebruikers van het systeem zijn burgers, initiatiefnemers, belanghebbenden (waaronder veiligheidsregio's) en bevoegd gezagen.

Het digitaal stelsel is meer dan een groot ICT-systeem. Het is een geordend, verbonden en samenhangend geheel van wet- en regelgeving, afspraken en digitale voorzieningen, gegevens en bronnen.

Ook informatie over veiligheid moet een plek krijgen in dit digitale stelsel. De veiligheidsregio zal met name gebruiker van deze informatie zijn (bijvoorbeeld gegevens over bedrijven met gevaarlijke stoffen, gegevens over aanwezige brandpreventieve voorzieningen in gebouwen en gegevens over de primaire bluswatervoorziening). Voor informatie waarvan de veiligheidsregio bronhouder is, zal nog nagegaan moeten worden of deze ook een plek krijgen in het digitale stelsel (bijvoorbeeld gegevens over branden en brandweercontroles, secundaire en tertiaire bluswatervoorziening, WAS sirenepalen, locaties van zorginstellingen (witte kaart), de eigen veiligheidsadviezen, rampbestrijdingsplannen, bereikbaarheidskaarten etc.).

Hier wordt de informatievoorziening van de veiligheidsregio's geraakt: het verstrekken van gegevens aan ketenpartners, het ervoor zorgen dat informatie die de veiligheidsregio nodig heeft op een goede wijze ontsloten wordt (bijvoorbeeld van vergunningen of meldingen waar je als regio niet meer bij betrokken bent), het opstellen van definities, het gebruik maken van landelijke (digitale) voorzieningen onder andere door de meldkamers, het aanpassen van de eigen werkprocessen, het actueel houden van gegevens. Een complex vraagstuk waarvan de impact op de informatievoorziening per regio zal verschillen.

4.4 Professionele organisatie

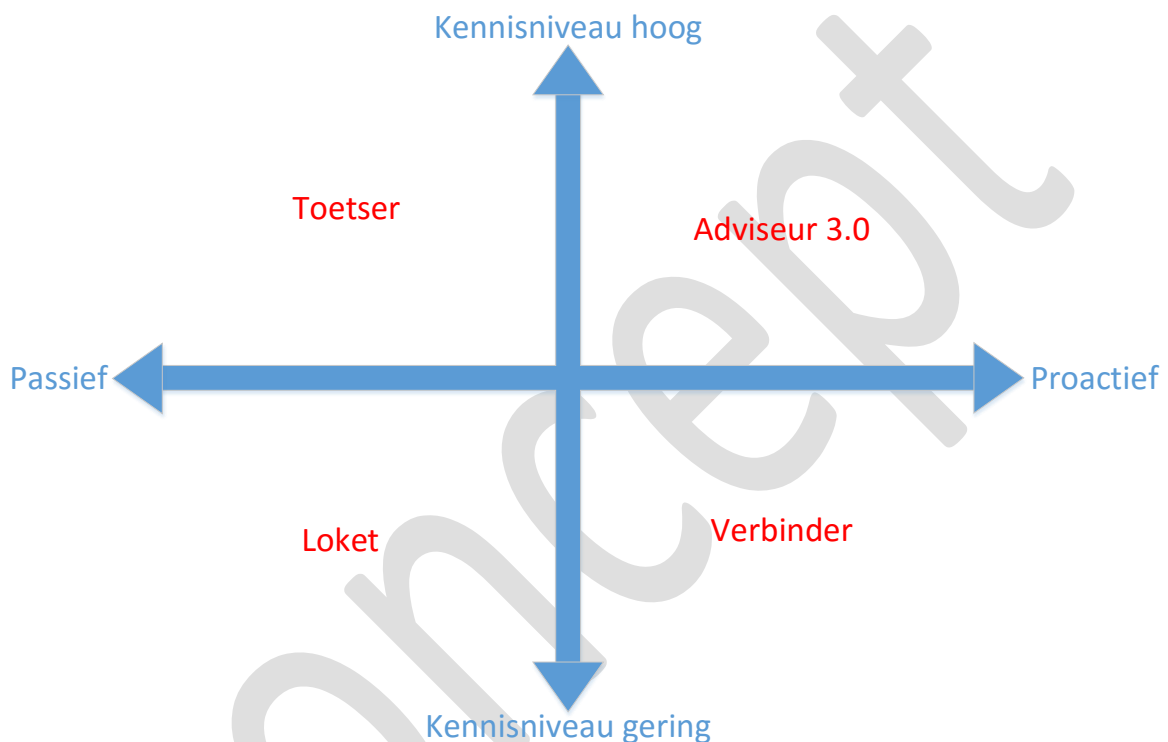
Bovengenoemde kaders kunnen alleen goed worden vorm gegeven als daar ook een professionele organisatie achter staat. Dat wil zeggen:

- een organisatie die het mogelijk maakt dat er heldere kaders worden geformuleerd, bijvoorbeeld door een leiding die een duidelijk koers heeft geformuleerd en die naar partners en medewerkers uitdraagt.
- een organisatie die medewerkers in staat stelt te excelleren op inhoud en de benodigde vaardigheden. Dit bijvoorbeeld door aandacht voor veranderingen in het human resource management (bijvoorbeeld in rekrutering, competentieverwerving, of capaciteit)
- een organisatie die haar eigen administratieve organisatie/processen kent en helder heeft omschreven en daar ook naar handelt, afgestemd met de partners.

5. De koers

In deze paragraaf worden rollen beschreven op basis waarvan de veiligheidsregio's (kunnen gaan) koersen. Tal van rollen kunnen onderscheiden worden, mede afhankelijk van de eigen ambitie. Die ambitie hangt voornamelijk samen met:

- het gewenste kennisniveau dat de veiligheidsregio zelf in huis wenst te hebben (hoog-gering)
- de gewenste actiegerichtheid naar partners (passief-proactief).

Hieronder zijn vier mogelijke rollen uitgewerkt. Benadrukt moet worden dat de ene rol niet beter is dan de andere. Het gaat erom dat de rol past bij de ambitie van de betreffende veiligheidsregio.

- Veiligheids- (en gezondheids)loket
- Verbinder in veiligheid (en gezondheid)
- Toetser van veiligheid (en gezondheid)
- Adviseur voor veiligheid (en gezondheid) 3.0

Veiligheids- (en gezondheids)loket

De rol van 'loket' houdt in dat de veiligheidsregio de vragen en behoeftes van partners zoals gemeenten in ontvangst neemt en deze bij de haar deskundige (interne en externe) partners kenbaar maakt. De inhoudelijke afstemming verloopt verder zonder al te veel bemoeienis van de veiligheidsregio.

Verbinder in veiligheid (en gezondheid)

Als 'verbinder' in veiligheid (en gezondheid) neemt de veiligheidsregio een actieve positie in om ontwikkelingen op gebied van veiligheid (en gezondheid) voortijdig te signaleren en deze te verbinden met de personen of instanties met kennis over veiligheid (en gezondheid). Deze verbinding vindt plaats binnen de eigen organisatie (tussen risicobeheersing en incidentbestrijding), en buiten de eigen organisatie (tussen andere partners met kennis over veiligheid (en gezondheid) zoals omgevingsdiensten, waterschappen en (als deze geen onderdeel uitmaken van de eigen organisatie) de GGD). Dit kan bijvoorbeeld door het gebruik van accounthouders voor veiligheid (en gezondheid).

Toetsers van veiligheid (en gezondheid)

De rol van toetsers houdt in dat de veiligheidsregio zelf plannen/initiatieven beoordeelt. Feitelijk verschilt deze rol niet noemenswaardig van de thans veel gebezigde werkwijze: op basis van een hoog kennisniveau op een relatief laat tijdstip in het ontwikkelproces beoordelen van de initiatieven.

Adviseur voor veiligheid (en gezondheid) 3.0

De rol van 'adviseur 3.0' voor veiligheid (en gezondheid) houdt in dat de veiligheidsregio vanwege haar kennis als ook haar positie in bijbehorende netwerken 'de facto' de aangewezen partner is voor stakeholders als het gaat om veiligheids- (en gezondheids)vraagstukken. De veiligheidsregio bezit de kennis en contacten om kwalitatief hoogwaardige veiligheids- (en gezondheids)adviezen te geven. De veiligheidsregio is daarmee een risicogericht adviseur van diverse partijen zoals het bevoegd gezag, planontwikkelaars, initiatiefnemers maar ook van de private bouwplantoetsers (WKB). En daar waar die kennis er (nog) niet is, is de veiligheidsregio in staat deze door middel van onderzoek te verwerven.

Voor welke rol een veiligheidsregio opteert zal per regio en mogelijk zelfs per dossier verschillen en is afhankelijk van tal van factoren. Te denken valt aan het ambitieniveau dat de veiligheidsregio heeft, de ervaring die reeds is opgedaan met het werken met de Omgevingswet, de inhoudelijke betrokkenheid bij de fysieke leefomgeving of de gegunde rol door lokale partners zoals gemeenten.

Uit de beleidsstukken van zowel Brandweer Nederland als GGD GHOR Nederland blijkt dat zij sterk inzetten op het versterken van het alliantievermogen en het samenwerken met partners. Brandweer Nederland heeft in haar uitvoeringsagenda beschreven dat (brand)veiligheid steeds vaker het resultaat is van de inspanningen van vele betrokkenen. Het nastreven van de doelen van Brandweer Nederland in deze dynamische omgeving vraagt dan ook een impuls van het alliantievermogen van de veiligheidsregio's. Het uiteindelijke resultaat is de uitkomst van een goede samenwerking met partners op basis van gemeenschappelijk gevonden ambities. Daarnaast zet Brandweer Nederland in op het versterken van de kennis- en informatiepositie.

Vanuit GGD GHOR Nederland is specifiek voor de GHOR in de notitie 'De GHOR neemt de ruimte' bepaald dat de ambitie van de GHOR is dat er een nauwe samenwerking en relatie is tussen GHOR en de partners zoals GGD, omgevingsdiensten, gemeenten en veiligheidsregio's. Wanneer in het planproces de thema's zorgcontinuïteit, bevorderen zelfredzaamheid en fysieke veiligheid aan de orde zijn, dient de GHOR te worden betrokken. De GHOR werkt in het ruimtelijk planproces nauw samen met haar ketenpartners. Dit impliceert dat de GHOR niet altijd zelf aan tafel hoeft te zitten en dat geïnvesteerd moet worden in de samenwerking met de partners in het planproces. Er zal, zo staat thans geschreven, nog een vervolgstap worden gemaakt om de adviesrol van de GHOR in de verschillende fasen van het planproces nader uit te werken. Deze uitwerking zal later als bijlage worden toegevoegd aan de notitie 'De GHOR neemt de ruimte'.

Naast de inhoudelijke rol zal ook een veranderkoers door de veiligheidsregio zelf bepaald moeten worden. De VNG heeft voor haar leden hiertoe een handige vierdeling (classificatie) beschreven (VNG, 2018). Op twee kruisende assen (interne-externe focus en veranderen-aanpassen) zijn vier kwadranten onderscheiden waarbinnen een bijpassende koers is gekarakteriseerd.

Veiligheidsregio's kunnen hun veranderkoers karakteriseren op deze reeds onderscheiden kwadranten. De vraag welke koers de individuele veiligheidsregio zou 'moeten' gaan volgen is niet zomaar te beantwoorden. Dit hangt samen met de voorkeur van de leiding binnen de veiligheidsregio, welke koers past bij de regio, en natuurlijk welke koers passend is bij de eigen rol en ambitie.

6. De doorstart

In paragraaf 4 is de veranderopgave voor de veiligheidsregio's kwalitatief geformuleerd. In paragraaf 5 de koers die de veiligheidsregio kan/wil gaan volgen. Interviews met gemeenten en veiligheidsregio's hebben zicht gegeven op de behoeftes van beide in het kader van de Omgevingswet, veiligheid en gezondheid. In deze paragraaf zijn de veranderopgave, koers en behoeftes vertaald in de meest essentiële activiteiten die door de veiligheidsregio zouden moeten worden uitgevoerd. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actiepunten die binnen én buiten de eigen organisatie uitgevoerd moeten worden.

6.1 Acties extern

Wat op voorhand duidelijk is, is dat gemeenten het principale belang zien van de onderwerpen veiligheid en gezondheid. Dat wil niet zeggen dat deze onderwerpen daarmee automatisch ook een plek krijgen in omgevingsvisies en omgevingsplannen. Bij het opstellen van een omgevingsplan of omgevingsvisie wordt vooral gedacht vanuit centrale opgaven. Denk daarbij aan een opgave als 'energietransitie' of 'mobiliteit'. Veiligheid en gezondheid zijn dan onderwerpen die binnen deze opgaven in onderling overleg aandacht moeten krijgen. Gemeenten kijken naar de veiligheidsregio en - afhankelijk van hoe een en ander in de regio georganiseerd is - ook naar de GGD en omgevingsdiensten voor inbreng op deze onderwerpen. Gemeenten hebben graag een duidelijk aanspreekpunt waar zij met hun vragen over veiligheid (en gezondheid) terecht kunnen. Zij zien een duidelijke meerwaarde in het gezamenlijk optrekken van veiligheidsregio, GGD en omgevingsdiensten. Op die manier worden zij ontzorgd als het gaat om de inbreng van veiligheids- en gezondheidsaspecten.

Op dit moment (voorjaar 2018) is menig gemeente zelf nog zoekend in haar nieuwe rol. Dit betekent dat zij over het algemeen nog niet zo ver zijn dat ze al concrete werkafspraken met veiligheidsregio's kunnen maken over de inbreng van de veiligheidsregio in verschillende werkprocessen. Deze afspraken zullen werkenderwijs moeten ontstaan. Vooralsnog waarderen gemeenten het vooral als veiligheidsregio's een pro-actieve, samenwerkende en meedenkende rol aannemen. Dit geldt niet alleen voor de advisering rondom de Omgevingswet, maar net zozeer voor de advisering bij vergunningverlening en toezicht.

Om het bevoegd gezag goed te kunnen ondersteunen is het aan te bevelen om als veiligheidsregio samen op te trekken met andere partners die in hetzelfde speelveld opereren en dezelfde belangen kunnen hebben om zo tot een integrale beeldvorming te kunnen komen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Denk daarbij aan de GGD en de omgevingsdiensten/regionale uitvoeringsdiensten. Maar ook aan waterschappen of beheerders van vitale infrastructuur. Of aan vertegenwoordigers van kwetsbare doelgroepen, zoals zorginstellingen en andere partners in de 'witte kolom'.

Dit betekent dat het belangrijk is om gesprekken te voeren met deze partners ten behoeve van kennismaken, belangenverkenning, taakafbakening en samenwerking. Met partners die daarvoor open staan kan een gezamenlijke visie opgesteld worden, waarin is aangegeven wat de verschillende partners voor de gemeente en de provincie kunnen betekenen op het gebied van veiligheid en gezondheid. Partners waar men al goede contacten mee heeft zijn een goede basis om mee te starten.

Daarnaast is het belangrijk om gesprekken te (blijven) voeren met gemeenten en de provincie. Daarin kan gevraagd worden welke verwachtingen de gemeente en de provincie heeft ten aanzien van de veiligheidsregio en de andere partners (GGD en omgevingsdienst). Daarnaast kan de veiligheidsregio duidelijk maken waar haar zwaartepunten liggen in het kader van de veiligheid (en gezondheid). Ook kunnen afspraken gemaakt worden over de wijze waarop men elkaar informeert en betreft bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, wie de aanspreekpunten vormen en op welke wijze de inbreng van de veiligheidsregio gestalte kan worden gegeven. Zo kan bijvoorbeeld in de onderlinge werkafspraken vastgelegd worden dat de veiligheidsregio een taak krijgt toebedeeld als veiligheids- (en gezondheids)adviseur van de gemeente of de provincie.

Daarnaast zal ook op formele wijze door de leiding van de veiligheidsregio en in overleg met partners het belang van onderling overleg en afstemming geborgd moeten worden. Een regulier overleg tussen enkele 'naar voren geschoven' (gemeente)bestuurders in de regio, directie van de veiligheidsregio, GGD en omgevingsdienst draagt bij aan het initiëren en onderhouden van de onderlinge contacten.¹⁰

Samengevat zijn de uit te voeren extern gerichte acties:

1. Uitvoeren stakeholderanalyse (het identificeren en inventariseren van de verschillende spelers die betrokken zijn bij de uitvoering van het nieuwe omgevingsrecht en de belangen die deze spelers hebben).
2. Gesprekken voeren met omgevingsdiensten, GGD en eventuele andere partners ten behoeve van kennismaken, belangenverkenning, taakafbakening en samenwerking.
3. Gesprekken voeren met gemeenten, provincies en waterschappen ten behoeve van vraagarticulatie, verwachtingen en aanspreekpunt(en)
4. Afspraken maken met gemeenten, provincies en waterschappen over informatie-uitwisseling
5. Gemeenten, provincies en eventueel waterschappen ondersteunen in de uitwerking van omgevingsvisies,- verordeningen en –plannen
6. Kenbaar maken aan gemeenten, provincies, waterschappen en private partijen welke bijdrage de veiligheidsregio kan leveren aan de vergunningverlening en toezicht.

---

¹⁰ Tenslotte zal richting het Rijk in gezamenlijkheid geacteerd moeten worden door bijvoorbeeld inbreng in de nationale omgevingsvisie (NOVI) en het DSO traject. Dit is echter niet iets voor de afzonderlijke veiligheidsregio's, maar iets wat intussen op landelijk niveau wordt opgepakt.

6.2 Acties intern

In paragraaf 4 is beschreven wat de veranderopgave voor de veiligheidsregio's is. Ook is daar aangegeven aan welke randvoorwaarden voldaan moet worden om op een goede manier invulling te kunnen geven aan deze veranderopgave. Waar het nu om gaat is het daadwerkelijk uitwerken van deze randvoorwaarden in de eigen regio en het monitoren van de voortgang ervan. Het helpt om dit programmatisch aan te pakken door een programmamanager/projectleider te benoemen en een plan van aanpak te maken.

Samengevat zijn de uit te voeren intern gerichte acties:

1. Programmatische aanpak (programmamanager benoemen en plan van aanpak maken)
2. Visie en ambitieniveau bepalen: waar staat de veiligheidsregio voor en op welke wijze wenst zij daarin te handelen
3. Formuleren van de inhoudelijke en procesmatige kaders
4. Informatievoorziening binnen de veiligheidsketen op orde krijgen en houden
5. Medewerkers opleiden/bijhouden
6. Voortgang monitoren en bijsturen.

7. Tot slot

Vele gemeenten en veiligheidsregio's zijn al begonnen met de voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet, de Wet VTH en de WKB. Instrumenten en hulpmiddelen zijn in een breed scala voorhanden. Voor gemeenten, provincie, rijk en waterschappen bestaat een overzicht van de instrumenten per fase van de beleidscyclus. Deze omvat de fasen van beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling: <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/wetsinstrumenten/beleidscyclus/beleidscyclus/>. Voor veiligheidsregio's is een dergelijk overzicht niet voor handen.

Hieronder zijn de hulpmiddelen voor de veiligheidsregio's geordend naar bruikbaarheid binnen de verschillende kerninstrumenten van de Omgevingswet en naar fase van de beleidscyclus. Ook is een mogelijke invulling gegeven van de inbreng van de veiligheidsregio bij elk van deze verschillende instrumenten.¹¹

Kerninstrumenten OW	Fase beleidscyclus	Hulpmiddelen vr's	Voorbeeld inbreng veiligheidsregio
Visie	Beleidsontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal risicoprofiel • Regionaal beleidsplan • Kernwaarden voor een veilige leefomgeving • Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving • Bouwsteen omgevingsveiligheid • Document Veiligheid en gezondheid in de NOVI 	<p>Een omgeving die voldoet aan de normen in wet- en regelgeving is het uitgangspunt, maar deze normen beschermen de gezondheid lang niet in alle gevallen en juist onder deze normen is veel gezondheidswinst te behalen. Regionale en lokale accenten kunnen dan ook het verschil maken als het gaat om gezondheidswinst.</p> <p>Veiligheidsregio X wil vroegtijdig betrokken worden bij het opstellen van omgevingsvisies. Hierin wil de veiligheidsregio onder andere de volgende belangen inbrengen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meerlaagse veiligheid; - (brand)veiligheid in de leefomgeving; - veiligheid ten aanzien van het werken met en vervoeren van gevaarlijke stoffen;

¹¹ Invulling ontleend aan [Visiedocument Omgevingswet](#) Veiligheidsregio Fryslân, april 2017.

Kerninstrumenten OW	Fase beleidscyclus	Hulpmiddelen vr's	Voorbeeld inbreng veiligheidsregio
			<ul style="list-style-type: none"> - veilige ruimtelijke indeling van de leefomgeving; - gezond buitenmilieu. - positieve gezondheid als uitgangspunt (gericht op zelfredzaamheid en de 6 dimensies van Huber); - kernwaarden voor gezondheid m.b.t. woonomgeving, mobiliteit, en woningen (landelijk in ontwikkeling); - de VR ... houdt bij haar adviezen rekening met kans, risico en wensen van mensen;
Programma	Beleidsdoorwerking		Veiligheidsregio X wil meedenken in het opstellen van de programma's en maakt zich hard voor een actieve rol in de uitvoering van deze programma's. Dit doet de Veiligheidsregio middels het geven van integrale adviezen en het bieden van (beleids-)ondersteuning bij de te maken keuzes.
Decentrale regelgeving (omgevingsplan, omgevingsverordening, waterschapsverordening)	Beleidsuitvoering	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal risicoprofiel • Regionaal beleidsplan • Handvatten omgevingsplan (staalkaarten) • Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid (wordt op dit moment verrijkt) • Handboek Omgevingsveiligheid RIVM 	<p>Veiligheidsregio X wil de volgende thema's borgen in het omgevingsplan van gemeentes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - waterveiligheid/ veiligheid tegen water als ook veilig op en rond het water wonen, werken en recreëren; - gezondheidsthema's binnen het omgevingsplan, bijvoorbeeld ten aanzien van geur, luchtkwaliteit, en het vergroten van mogelijkheden om te lopen en te fietsen; - veiligheidsthema's binnen het omgevingsplan, bijvoorbeeld ten aanzien van gevaarlijke stoffen en de indeling van de omgeving rondom bedrijven waar met dergelijke stoffen wordt gewerkt; - bereikbaarheid en bestrijdbaarheid in geval van calamiteiten.

Kerninstrumenten OW	Fase beleidscyclus	Hulpmiddelen vr's	Voorbeeld inbreng veiligheidsregio
Algemene rijksregels	Beleidsuitvoering	De algemene rijksregels zijn opgenomen in 4 AMvB's: <ul style="list-style-type: none"> • het Omgevingsbesluit; • het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL); • het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL); • het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). 	<p>Veiligheidsregio X heeft geen directe invloed op de invulling en strekking van algemene rijksregels. VR X stelt wel alles in het werk om de algemene regels in acht te nemen bij het adviseren van het bevoegd gezag.</p> <p>Daarnaast zal VR X het bevoegd gezag van advies voorzien met betrekking tot het voldoen aan deze gestelde regels, of gelijkwaardige alternatieve oplossingen.</p>
Omgevingsvergunning	Beleidsuitvoering		<p>Veiligheidsregio X wil middels vroegtijdige betrokkenheid bij omgevingsvergunningen adviseren op de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uitstoot van geur/ geluid en andere emissies zoals fijnstof en de gevolgen hiervoor op de omgeving; - borging van (brand)veiligheid, ook wanneer er geen sprake is van het gebruik/ productie van gevaarlijke stoffen; - bereikbaarheid en bestrijdbaarheid in geval van calamiteiten.
Projectbesluit	Beleidsuitvoering		<p>Veiligheidsregio X wil de thema's (water-/ brand-)veiligheid borgen in de projectbesluiten binnen de regio X. Dit geldt ook voor alle aspecten in het thema gezondheid die een rol kunnen spelen in projectbesluiten. Het projectbesluit is bedoeld voor complexe publieke projecten in de fysieke leefomgeving van nationaal of provinciaal belang, maar kan ook in het belang zijn van het beheer van watersystemen en het waterketenbeheer.</p>

Kerninstrumenten OW	Fase beleidscyclus	Hulpmiddelen vr's	Voorbeeld inbreng veiligheidsregio
Monitoring	Beleidsevaluatie	<ul style="list-style-type: none"> Vensters op de Omgevingswet 	
Toezicht en handhaving	Beleidsevaluatie		
Implementatieondersteuning			
Krachtenveldanalyse Omgevingstafel IJmond Omgevingstafel Moerdijk Kwaliteitscriteria omgevingsveiligheid voor veiligheidsregio's			

Bijlage 1 Wijzigingen in de adviestaak van de veiligheidsregio

Sinds de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) op 1 oktober 2010 zijn de veiligheidsregio's zelfstandige bestuursorganen. De wetgever heeft deze bestuursorganen een aantal taken toebedeeld waaronder een aantal wettelijke en niet-wettelijke adviestaken. De wettelijke adviestaken liggen vast in specifieke wet- en regelgeving (de veiligheidsregio wordt in die regelgeving specifiek als adviseur benoemd) en zijn gekoppeld aan het nemen van een bepaald besluit (bijv. een vergunning, bestemmingsplan, toestemming). Het betreffende bestuursorgaan moet de veiligheidsregio dan om advies vragen. De zogenaamde "niet-wettelijke adviestaken" kunnen worden ontleend aan de Wvr. Op basis daarvan kan de veiligheidsregio gevraagd en ongevraagd advies geven aan andere overheden.

Hieronder is beschreven wat er in het huidige stelsel is geregeld over de adviestaak van de veiligheidsregio en wat er verandert met de komst van de Omgevingswet.

Huidige adviestaak veiligheidsregio

De **wettelijke adviestaken** liggen vast in:

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

- Adviseren van het bevoegd gezag Wabo, Wro of Woningwet in verband met het groepsrisico over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting (artikel 12 (omgevingsvergunning milieu) en 13 (ruimtelijke plannen)).

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

- Adviseren van het bevoegd gezag Wabo, Wro of Woningwet in verband met het groepsrisico over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied van de buisleiding (artikel 12 (bestemmingsplan)).

Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

- Adviseren van het bevoegd gezag Wabo, Wro of Woningwet in verband met het groepsrisico over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die weg, spoorweg of dat binnenwater, en (voor zover dat plan of die vergunning betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten): de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die weg, spoorweg of dat binnenwater een ramp voordoet (artikel 9 bestemmingsplan of omgevingsvergunning).

Besluit omgevingsrecht (Bor)

- Adviseren over ontplofbare stoffen in het kader van een aanvraag om een omgevingsvergunning milieu (artikel 6.3 Bor)
- Adviseren over voorschriften met betrekking tot het opslaan, (opnieuw verpakken en) bewerken van vuurwerk en ontbrandingstoestemmingen op grond van het Vuurwerkbesluit (artikel 2.2.3, 3.2.2, 3B.3a, 3B.4 en voorschrift 1.8 bijlage I).

Voor de **niet-wettelijke adviestaken** is de Wvr van belang.

In artikel 10 Wet veiligheidsregio (Wvr) zijn taken en bevoegdheden opgenomen die aan het bestuur van de veiligheidsregio zijn overgedragen waaronder:

- het adviseren van het bevoegd gezag [...] in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald (artikel 10 onderdeel b)
- het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid (zijnde de brandweezorg) (artikel 10 onderdeel c)

Daarnaast dienen de taken zoals beschreven in artikel 25 Wvr te worden uitgevoerd. Voor het domein risicobeheersing is hierbij het eerste lid onder e van belang waarin is opgenomen dat de veiligheidsregio andere overheden en organisaties adviseert op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Uit het oogpunt van behoorlijk bestuur kunnen deze overheden een dergelijk advies niet zonder motivering terzijde leggen.

Op grond van artikel 14 tweede lid onderdeel e Wvr dient in het beleidsplan van de veiligheidsregio een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfuncties, bedoeld in artikel 10 onder b Wvr te worden opgenomen.

Adviestaken onder de omgevingswet

Van de wettelijke adviestaken zal in de Omgevingswet de adviestaak die nu is vastgelegd in artikel 13 Bevi (verantwoording groepsrisico bij ruimtelijke plannen) 'verdwijnen'. Deze taak wordt wel vervangen door een 'niet-wettelijke' adviestaak die in het beleidsplan van de veiligheidsregio zal moeten worden geborgd. Hiervoor wordt via de (nu nog concept) Invoeringswet Omgevingswet een toevoeging gedaan aan artikel 14, tweede lid onder e, zodat in het regionaal beleidsplan ook 'de adviesfunctie met betrekking tot omgevingsplannen' moet worden beschreven. Bovendien wordt in dat artikel opgenomen dat in het regionaal beleidsplan moet worden beschreven hoe de gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen haar 'adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen'.

De overige wettelijke adviestaken (waaronder artikel 12 Bevi) komen terug via artikel 3.25 van het Omgevingsbesluit:

Het bestuur van de veiligheidsregio op het grondgebied waarvan een milieubelastende activiteit geheel of in hoofdzaak plaatsvindt, is adviseur voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor zover de aanvraag betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in bijlage III, onder 1.

Dit betreft geen advies op specifieke aspecten (zoals nu voor het Bevi) maar over (brand)veiligheid als geheel. De wettelijke taak wordt hiermee breder. Dit heeft ook te maken met de koppeling die in de Omgevingswet opgenomen gaat worden t.a.v. de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

De niet-wettelijke adviestaken blijven in de Wet veiligheidsregio's staan (Wvr artt. 14 en 25). Het enige dat hieraan verandert is het feit dat in het beleidsplan de adviestaak t.a.v. ruimtelijke plannen moet worden opgenomen (zie opmerking hiervoor t.a.v. artikel 13 Bevi).

Bijlage 2 Competenties

Competenties zijn in de A+O box gemeenten uitgewerkt naar 4 niveaus. In deze notitie is volstaan met het geven van een algemene beschrijving. Voor de uitwerking binnen de eigen organisatie kunnen de veiligheidsregio's aansluiten bij de niveaus in hun eigen competentiewoordenboeken. De hieronder genoemde competenties zijn daarmee slechts een illustratie van hetgeen bedoeld is.

Conceptuele competenties

Visie

Waarmee wordt bedoeld dat door veiligheidsregio's gedacht zal moeten gaan worden in wat abstractere visies en de gevolgen daarvan voor de veiligheid, en dat voor het eigen (verzorgings)gebied. Dit betekent het vertalen van de strategie en doelstellingen van de veiligheidsregio naar omgevingsvisies en omgevingsplannen en het delen ervan met anderen.

Creativiteit

Het kunnen bekijken van een probleem van verschillende kanten en zich hierbij kunnen verplaatsen in de verschillende partijen. Het kunnen inspelen op wisselende situaties en omstandigheden vanuit eigen inzicht en interpretatie en het kunnen komen met nieuwe oplossingen. Het kunnen bedenken van meerdere scenario's en alternatieven.

Integraliteit

En ten slotte, niet genoemd in de A+O competentiebox maar zeker niet onbelangrijk: De fysieke leefomgeving samenhangend benaderen. Het gaat hierbij om het samenspel en afweging van tal van aspecten die invloed hebben op de fysieke leefomgeving (waaronder veiligheid).

Relationele competenties

Omgevingsbewustzijn

Het zich bewust zijn van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren. Het in kunnen spelen op deze ontwikkelingen en deze kunnen vertalen naar het eigen werkgebied.

Samenwerken

Hierbij gaat het om het nastreven van gezamenlijke doelen en het pro-actief uitwisselen van argumenten, ideeën en informatie met anderen. Goed luisteren en anderen de ruimte geven om hun mening in te brengen. Gevraagd en ongevraagd hulp bieden indien nodig. Het opzij zetten van eigen belangen ten behoeve van het gemeenschappelijk doel en het rekening houden met de verschillende rollen en posities binnen de groep.

Communicatieve vaardigheden

Hieronder wordt verstaan het zowel mondeling als schriftelijk duidelijk kunnen maken van ideeën en meningen in begrijpelijke taal in gesprekken, overleggen, en groepsbijeenkomsten. Het kernachtig kunnen formuleren van ingewikkelde zaken. Daarbij aan weten te sluiten bij het publiek.

Overtuigingskracht

Hiermee wordt bedoeld het kunnen overtuigen van anderen van een bepaald standpunt om instemming te krijgen met bepaalde plannen, ideeën, adviezen of producten.

Netwerk- en relatiemanagement

Het onderhouden en activeren van netwerken: hiermee wordt bedoeld het leggen van contacten met andere organisatieonderdelen of organisaties met het oog op samenwerking. Het oog hebben voor relaties en belangen van partijen, niet alleen ten tijde van heikele kwesties maar zeker ook in tijden van relatieve rust.

Politiek-bestuurlijke sensitiviteit

En ten slotte, niet genoemd in de A+O competentiebox maar zeker niet onbelangrijk: Het hebben/ontwikkelen van een bestuurlijke antenne: te begrijpen welke afwegingen een bestuurder moet maken om tot een besluit te komen en daar op te adviseren (hetgeen niet hetzelfde is als bestuurders naar de mond praten).

concept